YEDİTEPE

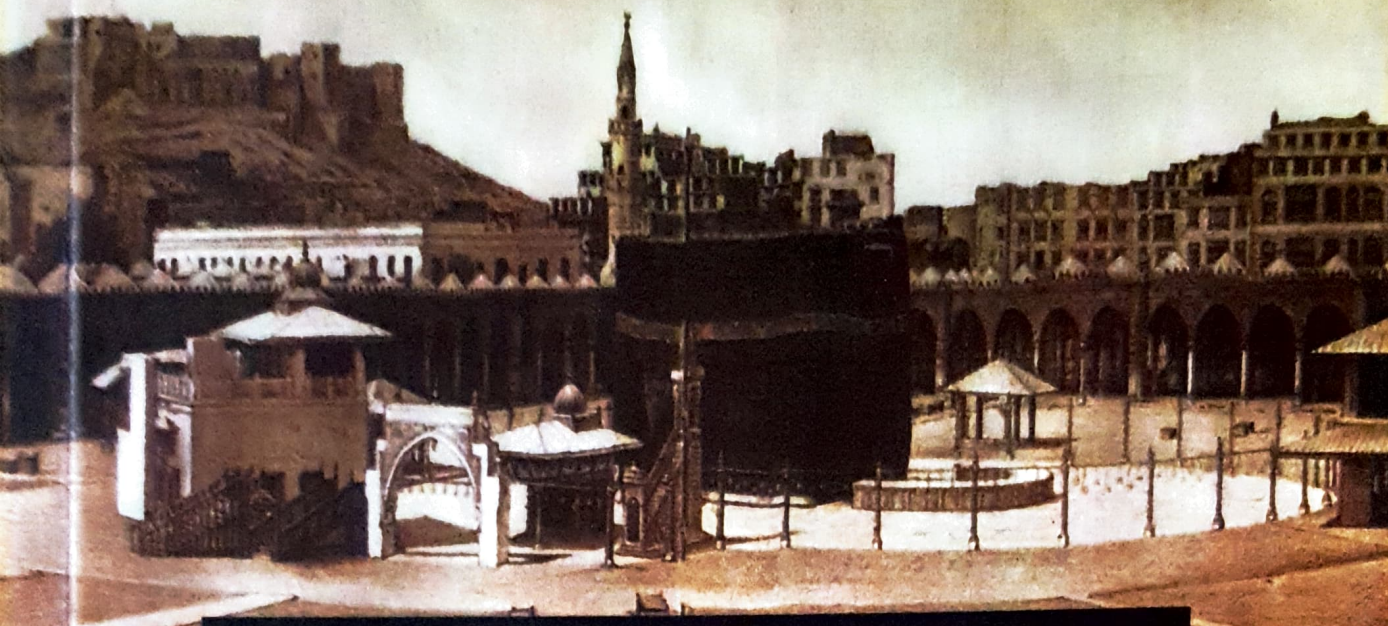

Abbasiler'den Osmanlılar'a

Mekke-Medine Tarihi

Mustafa Sabri Küçükaşcı

YEDİTEPE YAYINEVİ®

Yeditepe Yayınevi: 59
İnceleme-Araştırma: 39

Abbasiler'den Osmanlılar'a
Mekke-Medine Tarihi
Mustafa Sabri Küçükaşcı

Genel Yayın Yönetmeni:
Ersan Güngör

© Yeditepe Yayınevi
T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 0107-34-007246

İç Düzen: Burhan Maden

Kapak: Sabahattin Kanaş

Baskı-Cilt: Şenyıldız
Gümüşsuyu Cad.
No: 3, K: 2 Topkapı/İstanbul
Tel: 0212 483 47 92

ISBN: 978-975-6480-700

1. Baskı: Şubat 2007

Yeditepe Yayınevi
Çatalçeşme Sk. No: 27/15
34410 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: (0212) 528 47 53
Faks: (0212) 512 33 78

http://www.yeditepeyayinevi.com
e-mail: bilgi@yeditepeyayinevi.com

Abbasiler'den Osmanlılar'a Mekke-Medine Tarihi

Mustafa Sabri Küçükaşcı

Merhum hocam
Prof Dr. Coşkun Alptekin'in
aziz hatırasına...

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 11

KISALTMALAR 15

GİRİŞ 17

Mekke-Medine Tarihinin Kaynakları 17

Hicaz ve Haremeyn Kavramları 32

BİRİNCİ BÖLÜM
ABBASÎLERİN İLK DÖNEMİNDE MEKKE VE MEDİNE 35

MEKKE VE MEDİNE'NİN ABBASÎ HAKİMİYETİNE GİRMESİ 37

MEKKE VE ABBASÎLER 43

Mekke'nin Mısır'a Siyaseten Bağlanması Girişimleri 48

Mekke ve Karmatîler 51

HİCAZ'DA ABBASÎLER'E KARŞI BİR MUHALEFET OLARAK MERKEZİ MEDİNE 57

Abbasîler'e Karşı Muhammed en-Nefsüzzekiyye'nin Kıyamı 59

Abbasîler'e Karşı Sâhibü Fah Hüseyin b. Ali'nin Kıyamı 69

Ali Evlâdının Muhalefetlerini Genişletme Çabaları ve İzledikleri Siyasetteki Değişim 75

Bir Sürgün Yeri Olarak Haremeyn 81

Medine'de Ali Evlâdı Arasındaki Mücadele 83

İKİNCİ BÖLÜM

MEKKE ŞERİFLİĞİNİN KURULMASINDAN SONRA HAREMEYN 89

MEKKE'NİN İDARÎ YAPISI 91
Tarîkimekke Valiliği 92
Mekke Şerifliğinin Kuruluşu 95
Seyyid ve Şerif Kavramlarının Anlamı ve Ortaya Çıkışı 114

ŞERİFLERİN HAKİMİYETİ DÖNEMİNDE MEKKE VE MEDİNE 121
Hicaz'a Hakim Olmak İçin Abbasî-Fâtımî Rekabeti 121
Medine ve Fâtımîler 127
Selçuklular'ın Hicaz'da Hakimiyet Mücadeleleri 130
Yemen Sultanlarının Mekke ve Medine'de Etkinlik Çabaları 139
Eyyûbîler'in Hicaz'da Etkinlik Arayışları 143
Medine ve Nureddin Zengî 146
Memlükler Döneminde Mekke ve Medine 150
Mekke ve Medine'nin Osmanlı Hakimiyetine Girişi 158

MEDİNE'NİN YÖNETİMİ 161

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ABBASÎLER'DEN OSMANLILAR'A KADAR HAC HİZMETLERİ 165

HAREMEYN'DE HAC HİZMETLERİNİ KOLAYLAŞTIRICI FAALİYETLER 167
Mekke'nin İmarıyla İlgili Faaliyetler 169
Kâbe'nin Bakımı ve Giydirilmesi 178
Mescid-i Harâm'ın Bakım, Onarım ve Genişletilmesiyle İlgili Faaliyetler 195
Medine'nin İmarıyla İlgili Faaliyetler 205
Mescid-i Nebevî'yi Genişletme ve Yenileme Çalışmaları 209

ABBASÎLER'DEN OSMANLILAR'A HAC 221
Emîr-i Hac Görevi ve İşleyişi 228

Bir Hac Kurumu Olarak Surre.....231
MEKKE VE MEDİNE'DE TİCARET VE GÜNLÜK HAYAT 237
MEKKE VE MEDİNE'NİN KÜLTÜREL YAPISI 251
KAYNAKÇA.....265
İNDEKS.....277